

Percepce sakrální a duchovní krajiny na Ústecku

Mgr. Ladislav Bobr, PŘF UK

RNDr. Mgr. Gustav Novotný, PŘF UJEP

Cíle výzkumu

Hlavní cíl:

- přiblížení percepce (duchovní) krajiny v Ústeckém kraji z pohledu mladých osob (20-30 let)

Dílčí cíle:

- přiblížit vnímání duchovních a osobně důležitých míst
- konkrétní duchovní a osobní místa na Ústecku
  - vč. jednotlivých prvků (kostely/drobná sakrální architektura/vyvýšená místa)
- prostřednictvím konceptu scénických silnic zhodnotit důležitost okolní scenerie
- posoudit percepci a rozdíly ve vnímání sakrálních a duchovních prvků krajiny

Sakrální a duchovní místa

Kontext výzkumu

- dlouhodobý výzkum náboženských praktik a představ (Novotný, Daněk 2017 [[Kurdějov vloni](#)], Novotný 2017, 2018 v tisku)
  - téma prostorů a míst – mj. *sense of place* (Tuan 1974, 1977; Relph 1976; Castree 2003; Hynek 2011; Siwek 2011)
- návaznost na téma památníků obětem dopravních nehod (Hartigová a Dunn 1998; Nešporová 2013; Nešporová, Stahl 2014; Przybylska 2015)

Kontext výzkumu

- výzkum krajiny (L. Bobr – dizertace)
  - (Stibral 2005, Lipský 1998, Sklenička 2003)
- antropogenní zásahy do krajiny
  - starověk-renesance; sakrální architektura
  - současný vztah člověka a přírody (Schama 2010; Forman, Godron 1993; Löw, Míchal 2003)
- scénické cesty (FHWA 1991; Bobr, Riezner 2017)

Big Sur Coast Highway

Severní Karolína

Metodika

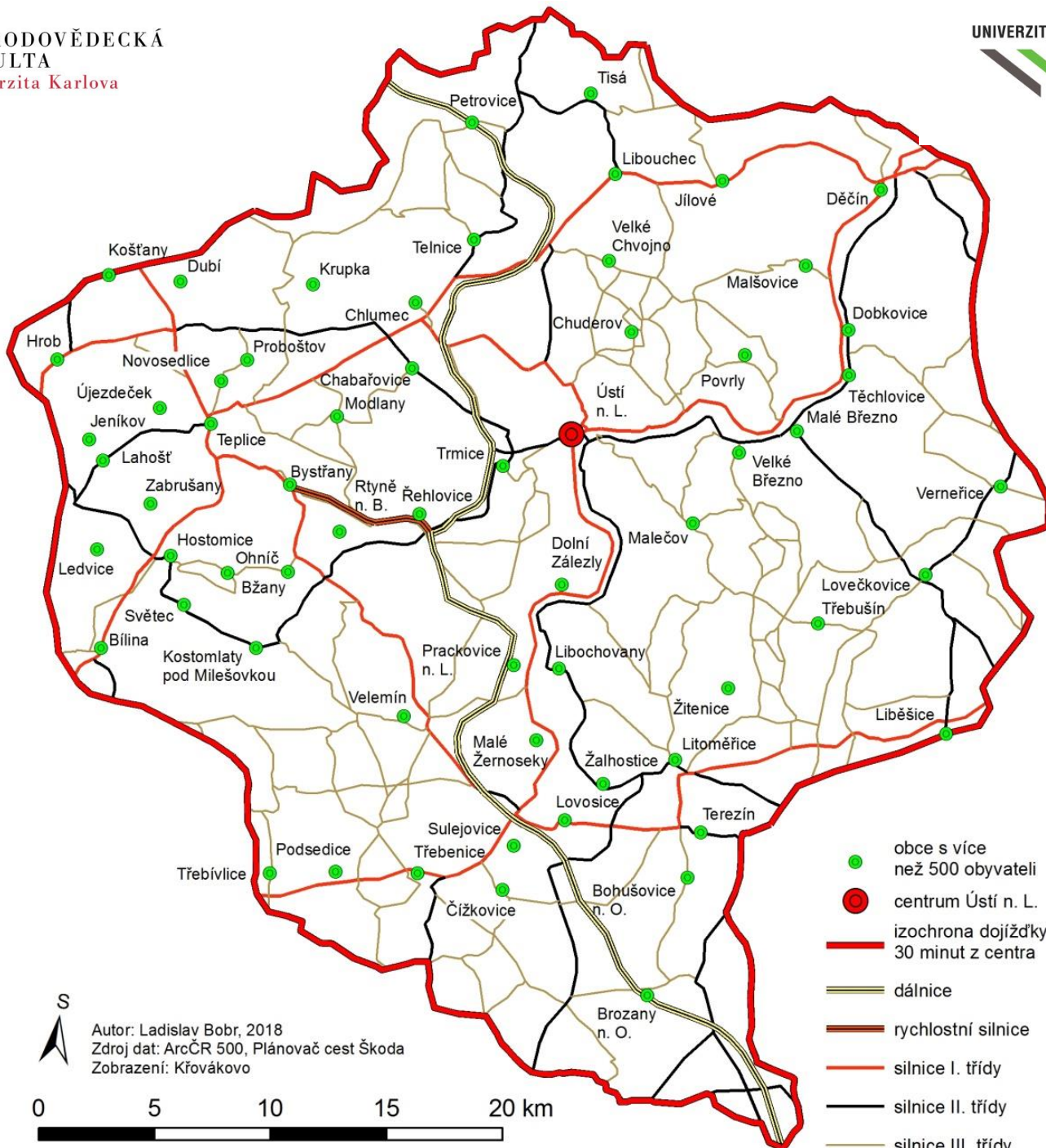
Vymezení Ústecka

- na základě izochrony 30 min.
- Škoda route planner

Dotazníkové šetření

- vzorek 93 respondentů z řad studentů geografie UJEP
- výběr míst na základě expertního rozhodnutí + možnost respondentů doplnit chybějící

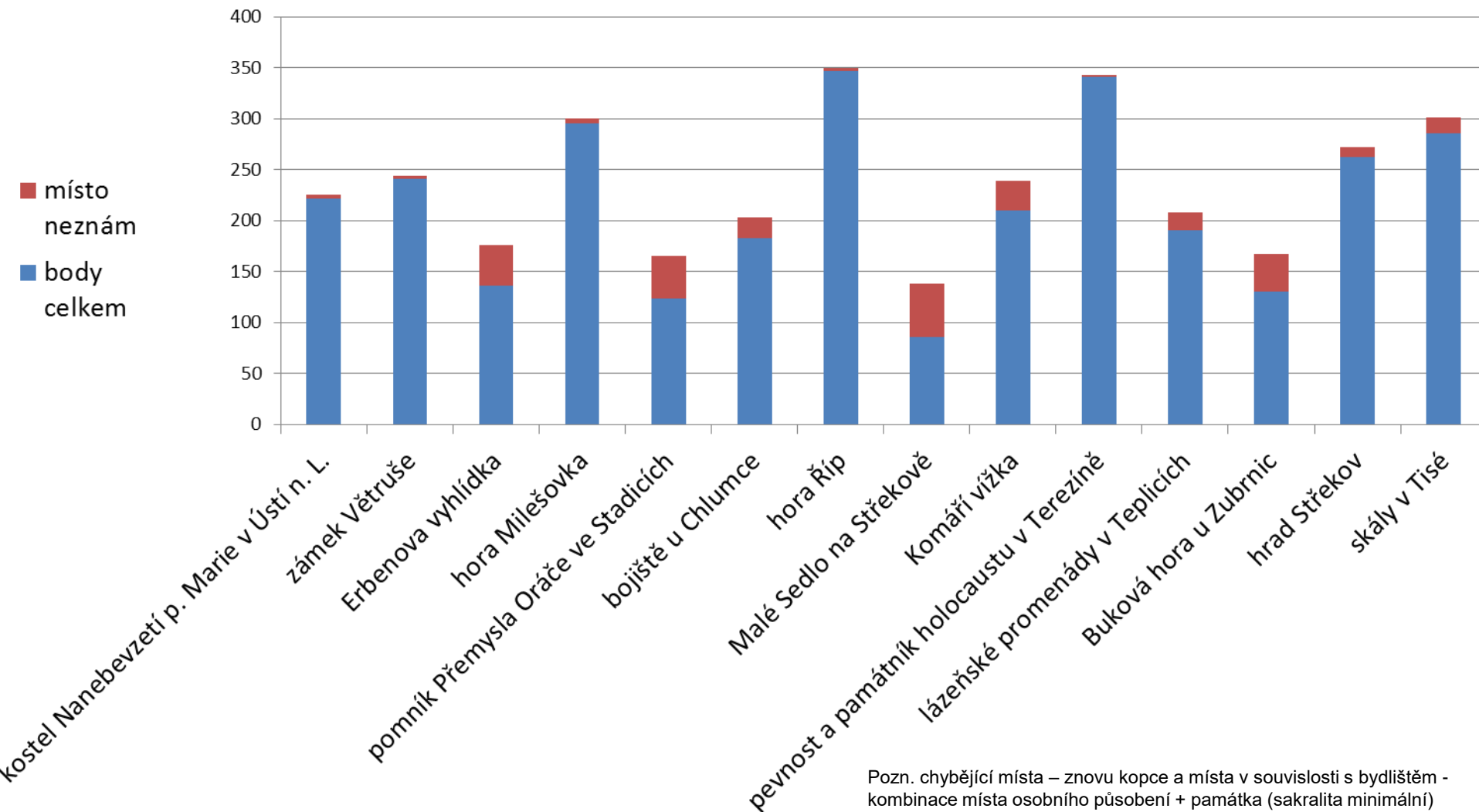
Autor: Ladislav Bobr, 2018
Zdroj dat: ArcČR 500, Plánovač cest Škoda
Zobrazení: Křovákovo

0 5 10 15 20 km

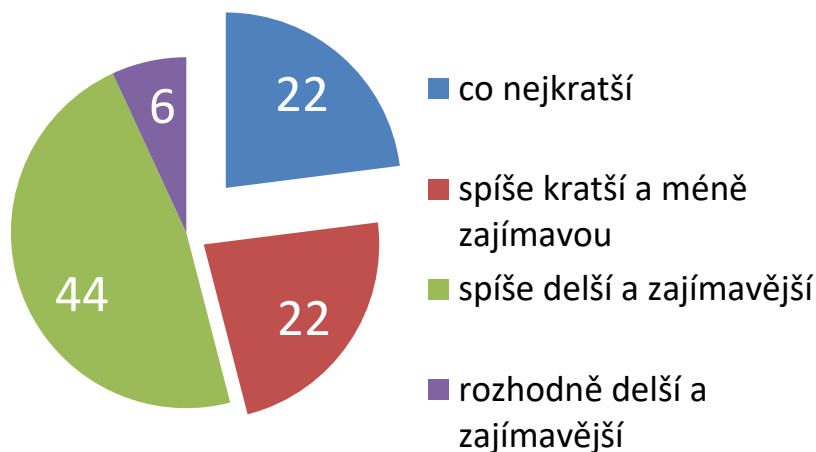
Osobní důležitost vybraných míst

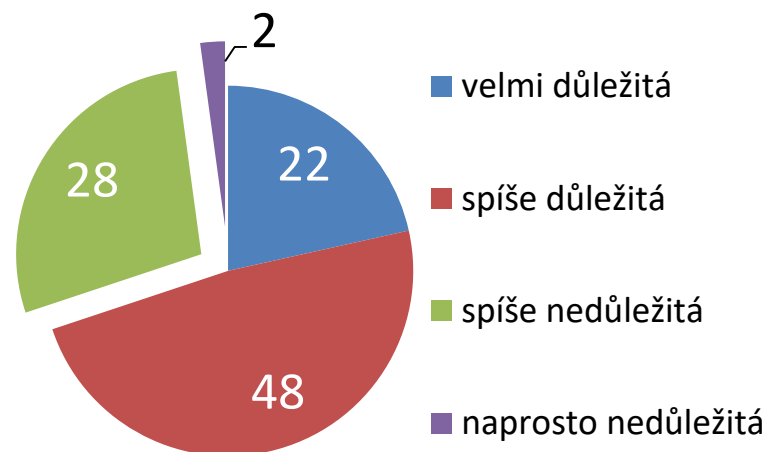

Výsledky

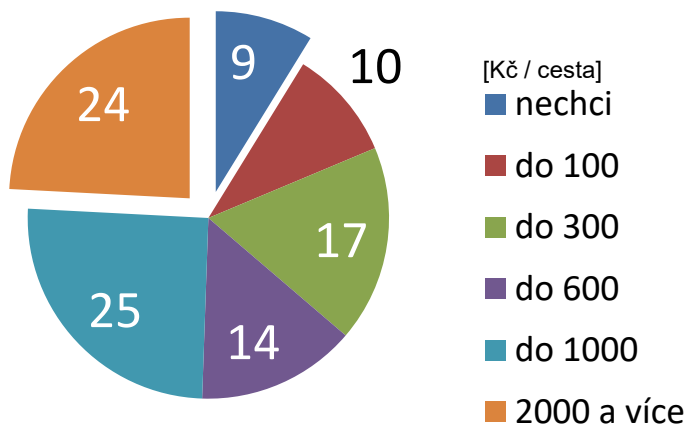
Volba trasy na dovolenou [%]

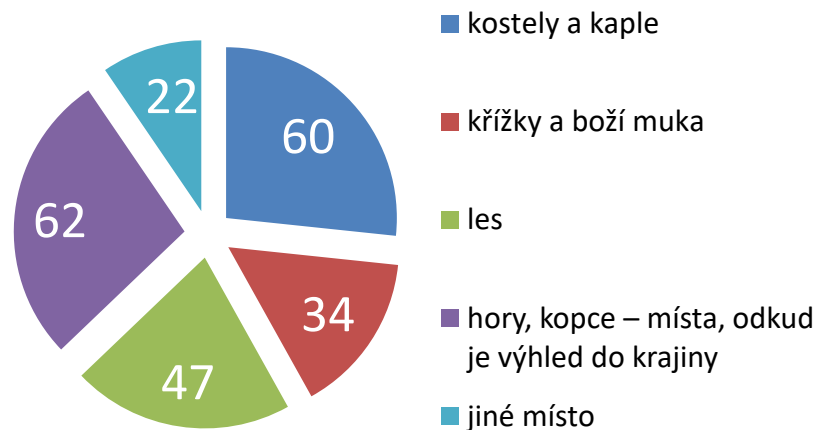
Důležitost okolní scenerie [%]

Zvýšení nákladů na cestu na dovolenou [%]

Místa spojená se sakrální krajinou [%]

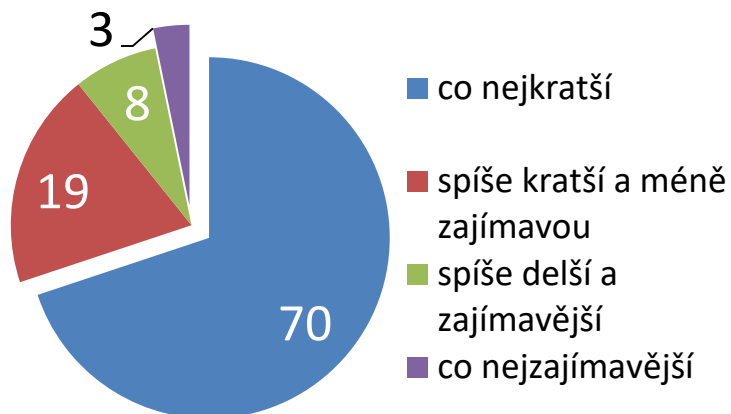

Pozn. jiné – 17x hřbitovy, dále historická místa, vodní toky / plochy

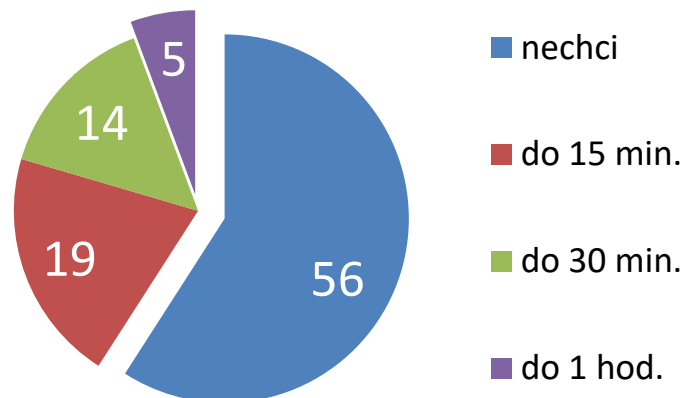

Výsledky

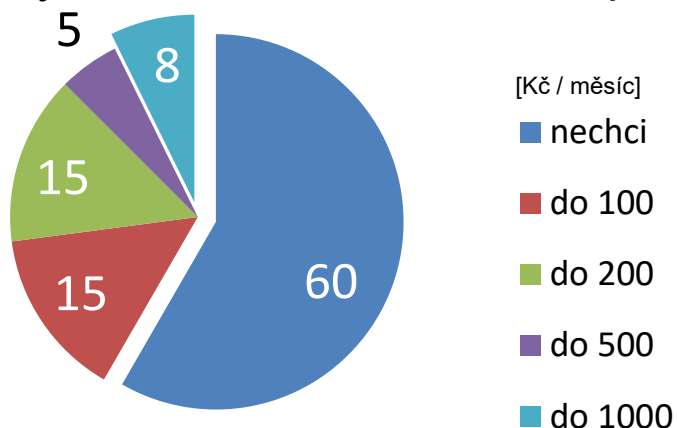
Volba trasy do školy / práce [%]

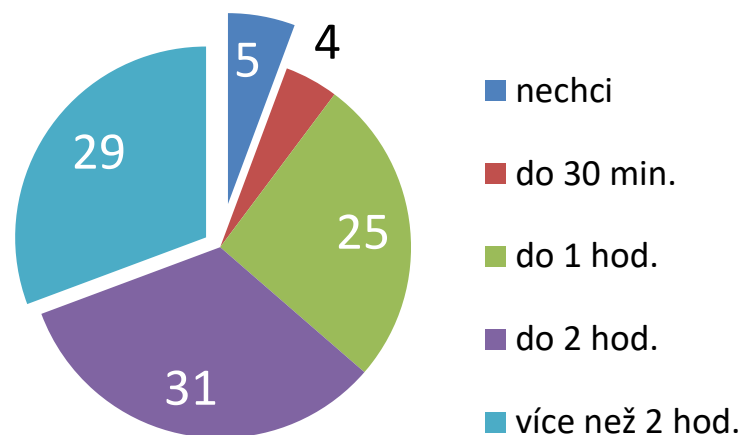
Zvýšení času cesty do školy / práce [%]

Zvýšení nákladů na cestu do práce [%]

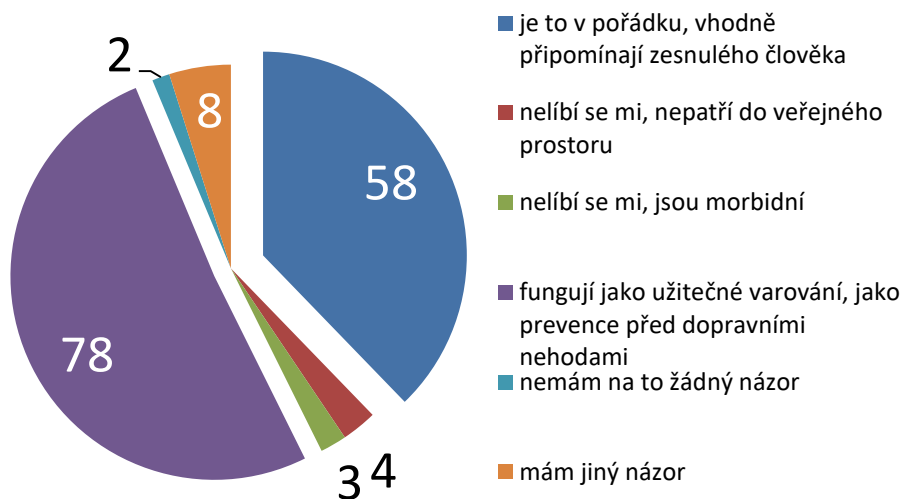
Zvýšení času cesty na dovolenou [%]

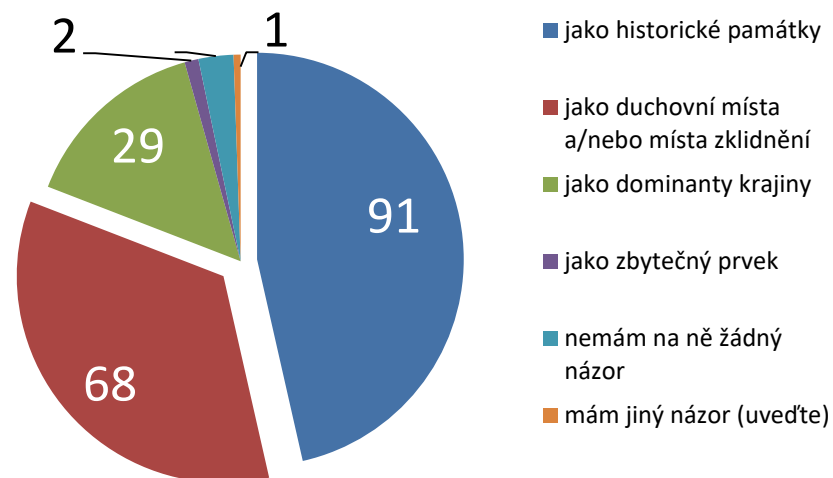

Výsledky

Názor na pietní místa obětem dopravních nehod [%]

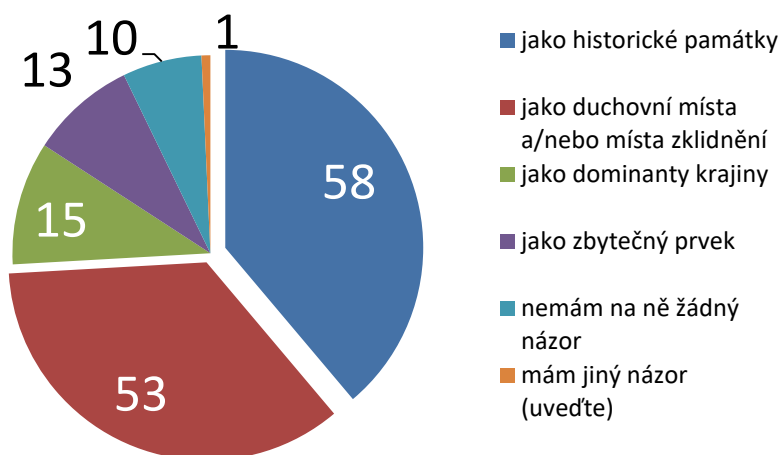

Vnímání kostelů a kaplí [%]

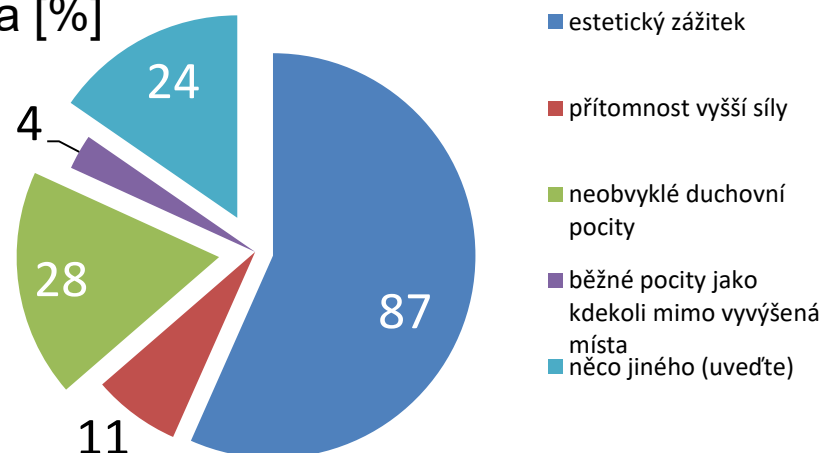

Pozn. jiné – architektura, zisk z CR, pocity příjemnosti, ale i nepříjemnosti

Vnímání křížků a božích muk [%]

Pocity při pohledu do krajiny z vyvýšeného místa [%]

Pozn. jiné – klid, radost z výstupu, přehled o krajině, nicotnost člověka oproti přírodě, pocit volnosti

Závěr

- religiozita - komplexně podmíněný systém individuálních a subjektivních světových názorů; její zkoumání v současné ČR přináší mj. poznatky o proměnách duchovních postojů mladého obyvatelstva
- klíčové prvky – přírodní prostory kopců a hor -> preference vyvýšených míst
- místa osobní důležitosti mohou souviset i s historií a tradicí (Říp, Terezín)
- pravidelné aktivity – důležitost místa domova, nikoli místa studia
- okolní scenérie – důležitost především ve volném čase (cesta do práce?)
- deklarovaná religiozita ↓↓ ALE rozvinuté osobní duchovno
  - viz duchovní postoje na ne-religiózním Ústecku
  - Novotný, Dujka, Bobr (2018): **Sakrální a duchovní krajina na Brněnsku**

Díky za pozornost

Mgr. Ladislav Bobr

Department of Social
Geography and Regional
Development

Faculty of Science

Charles University in Prague

bobrl@natur.cuni.cz

RNDr. Mgr. Gustav Novotný

Department of Geography

Faculty of Science

UJEP in Ústí nad Labem

Gustav.Novotny@ujep.cz